

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku

Poslijediplomski
studij Poduzetništvo

Poduzetničke kompetencije, obrazovanje i poduzetničko djelovanje

Global Entrepreneurship Monitor
istraživanja

Slavica Singer

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

O čemu govorimo?

- Poduzetništvo od mita do stvarnosti
- Poduzetništvo kao odgovor na probleme Hrvatske
- Osječko iskustvo

Mitovi o poduzetništvu

- Poduzetnici se rađaju, ne stvaraju?
 - Rađaju?
 - Ima li obrazovanje neki značaj?
 - Stvaraju?
 - Obrazovanje i iskustvo su važni
 - 10x više poduzetničkih aktivnosti među bolje obrazovanim ljudima - GEM istraživanja
 - Više poduzetničke aktivnosti među studentima s poduzetničkim obrazovanjem

Poduzetništvo u stvarnosti 1

- Jedno od osam temeljnih znanja i vještina potrebnih cijelog života (EU)
- Poduzetništvo - mobilizira i izjednačava ljude pred šansama

Poduzetništvo u stvarnosti 2

- Način razmišljanja i djelovanja potreban i tražen u organizacijama SVIH veličina i svih djelatnosti
 - promjena je izazov, a ne prijetnja
 - proaktivnost, inovativnost, preuzimanje rizika
- Traženje i uočavanje prilika u okruženju i pretvaranje prilika u pothvat

Poduzetništvo u stvarnosti 3

- Poduzetništvo - integrativni fenomen interakcije pojedinca s okolinom, kapacitet za promjenu

ovisi o:

kulturi - sistemu vrijednosti

edukaciji

regulatornom okviru

GEM 2006: Što najviše otežava poduzetničku aktivnost u Hrvatskoj?

- nekoordiniranost vladinih politika
- nedovoljno znanja i vještina za poduzetništvo
- administrativne prepreke
- nerazvijenost financijskog tržišta
- kulturne i socijalne norme - 2,45

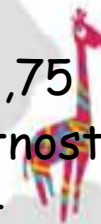
GEM: poduzetnički okvir, 2006

Ocjene ispod 3

- Poslovna i stručna infrastruktura 2,92
- **Obrazovanje nakon srednje škole** 2,86
- Financijska potpora 2,68
- Vladini programi 2,64
- Zaštita intelektualnog vlasništva 2,63
- Vladine politike - potpore 2,41
- Otvorenost i konkurentnost na unutarnjem tržištu - ulazne barijere 2,30
- **Obrazovanje u osnovnim i srednjim školama** 2,21
- **Transfer I&R** 2,19
- Vladine politike - regulativa 2,17

Ocjene iznad 3

- Pristup fizičkoj infrastrukturi 3,75
- Otvorenost i konkurentnost na unutarnjem tržištu - dinamika promjena 3,47

GEM, 2006: Hrvatska vs. GEM zemlje (37)

- Obrazovanje u osnovnim i srednjim školama
2.21 vs. 2.15, rang 15
najbolji 3.31 (Singapur)
- Obrazovanje nakon srednje škole
2.86 vs. 2.87, rang 19
najbolji 3.6 (SAD)
- Transfer I&R
2.19 vs. 2.42, rang 24
najbolji 3.3 (SAD)

singer_CEPOR, 22.11.2007

GEM: Meka" komponenta poduzetničke okoline

- Kulturne i društvene norme

Hrvatska

2.20

2.45

GEM zemlje

2.79 2002.

2.83 2006.

4.47 Max SAD

GEM: Sistem vrijednosti

- Pokretanje poslovnog pothvata -
poželjna karijera?
DA: 58 % (2003.), 68 % (2006.),
- Poduzetnici imaju visok status u
društvu?
DA: 49 % (2003.), 44 % (2006.)
- Mediji prezentiraju priče o uspješnim
pohvatima?
DA: 40 % (2004.), 59% (2006.)

GEM: Kapacitet za prepoznavanje prilika

Hrvatska	GEM zemlje
2.93	3.29 2002.
3.19	3.36 2005. rang 24/33
	4.14 SAD max

“U Hrvatskoj ima više poduzetničkih prilika nego ljudi koji ih mogu iskoristiti”

obrazovanje o prepoznavanju prilika,
inovativnosti...

singer_CEPOR, 22.11.2007

GEM: profil start-up poduzetnika

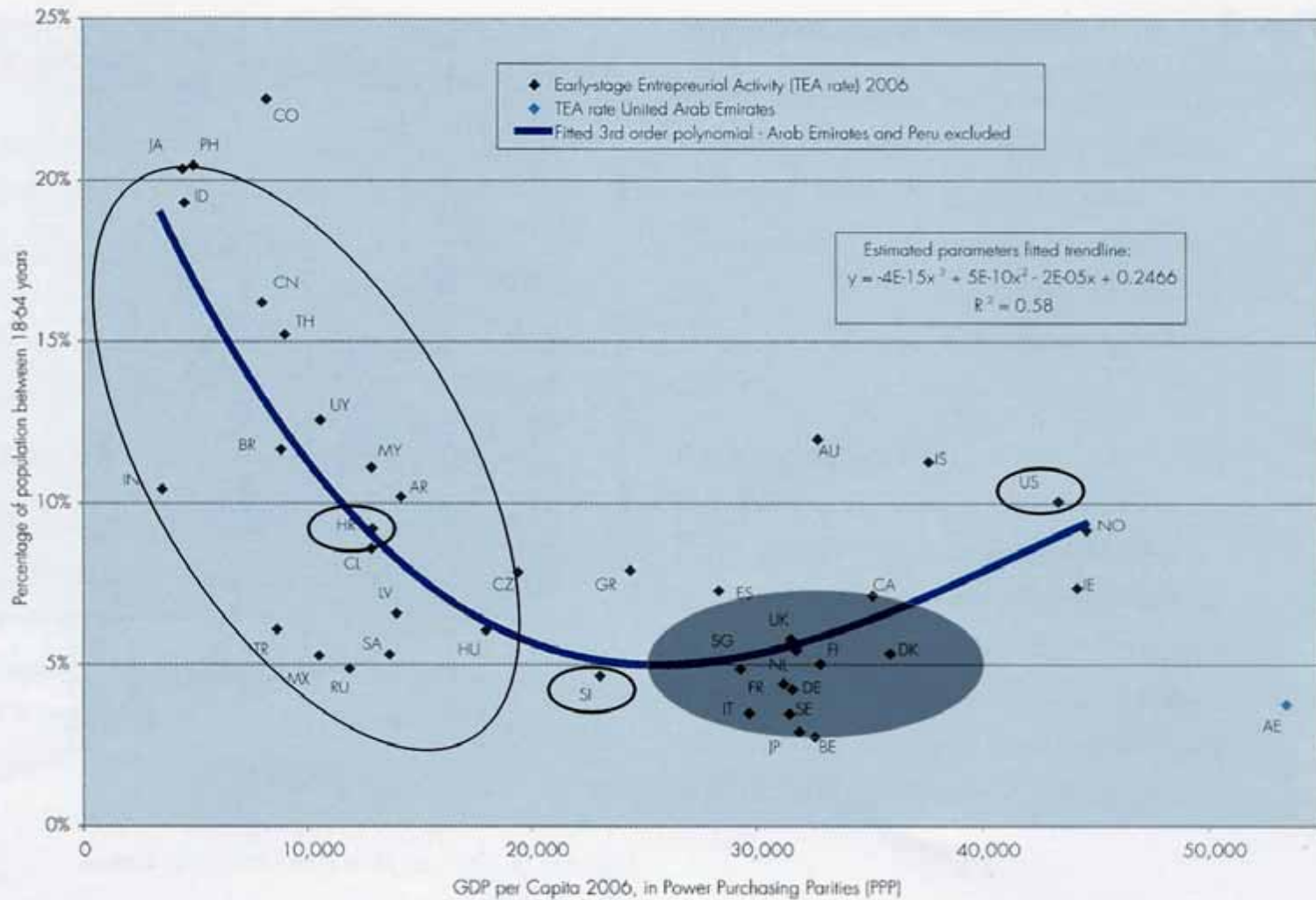
Obrazovaniji su češće poduzetnici
- sveučilišno obrazovanje

Imaju ODGOVARAJUĆA znanja	20,0 TEA
Nemaju ODGOVARAJUĆA znanja	2,6 TEA

TEA: Total Entrepreneurial Activity
broj novih poslovnih pothvata na 100 odraslih stanovnika

BDP i poduzetnička aktivnost

Što, Kako, Tko u Hrvatskoj...

- **Koje** vrste promjena se događaju?
 - Promjene u načinu rada
 - Demokratizacija društva
- **Kako** se nositi s ogromnim promjenama u društvu?
 - Poduzetni pojedinci, poduzetne institucije
- **Tko** je odgovoran za nošenje s promjenama?
 - Država - obrazovanje
 - Poslovni sektor
 - Civilno društvo

Obrazovanje i poduzetnički kapacitet pojedinca/društva

- Razvijati poduzetnički potencijal u sebi
 - Potreba za postignućem
 - Efektivnost i efikasnost
- Razumijevanje važnosti poduzetništva u društvu, od osobne do institucionalne razine
- Poduzetnički djelovati (ideja, prilike, pothvat)
 - Graditi povjerenje (suradnja) - umreženost
- Identificirati različite kontekste u kojima se odvija poduzetnički proces: samozapošljavanje, rastući poduzetnički pothvat, korporacijsko poduzetništvo, javni sektor, ne-profitni sektor...

Osječko iskustvo

- Postdiplomski studij **PODUZETNIŠTVO**, od 2000. godine
- Bolonjska vertikalna
 - Preddiplomski, od 2005.
 - Diplomski, od 2005.
 - Specijalistički, od 2005.
 - Doktoralni (TEMPUS), od 2008/2009.

Poslovi budućnosti

- Identifikacija problema
- Rješavanje problema
- Razmjena ideja

Robert B. Reich
University of California, Berkely,
The Work of Nations: Preparing Ourselves
for 21st Century Capitalism, 1991

singer_CEPOR, 22.11.2007

Poduzetništvo je...

- način života
 - u kojem IDEJE za poboljšanja **nastaju**
 - u kojem se PRILIKE **prepoznavaju**
 - u kojem PROMJENA / POTHVAT se gradi kroz **povezivanje** ideja s prilikama

Poduzetništvo NIJE...

- (SAMO) mali business
 - Većina malih poduzeća je nepoduzetna
- management
 - Poslovna funkcija

Karakteristike programa:

Razvojna škola

lokalni razvojni problemi

Intelektualna škola

Što mislite vs. Što znate

Škola za budućnost

misliti globalno, djelovati lokalno

Škola života

učenje kroz činjenje, eksperimente

singer_CEPOR, 22.11.2007

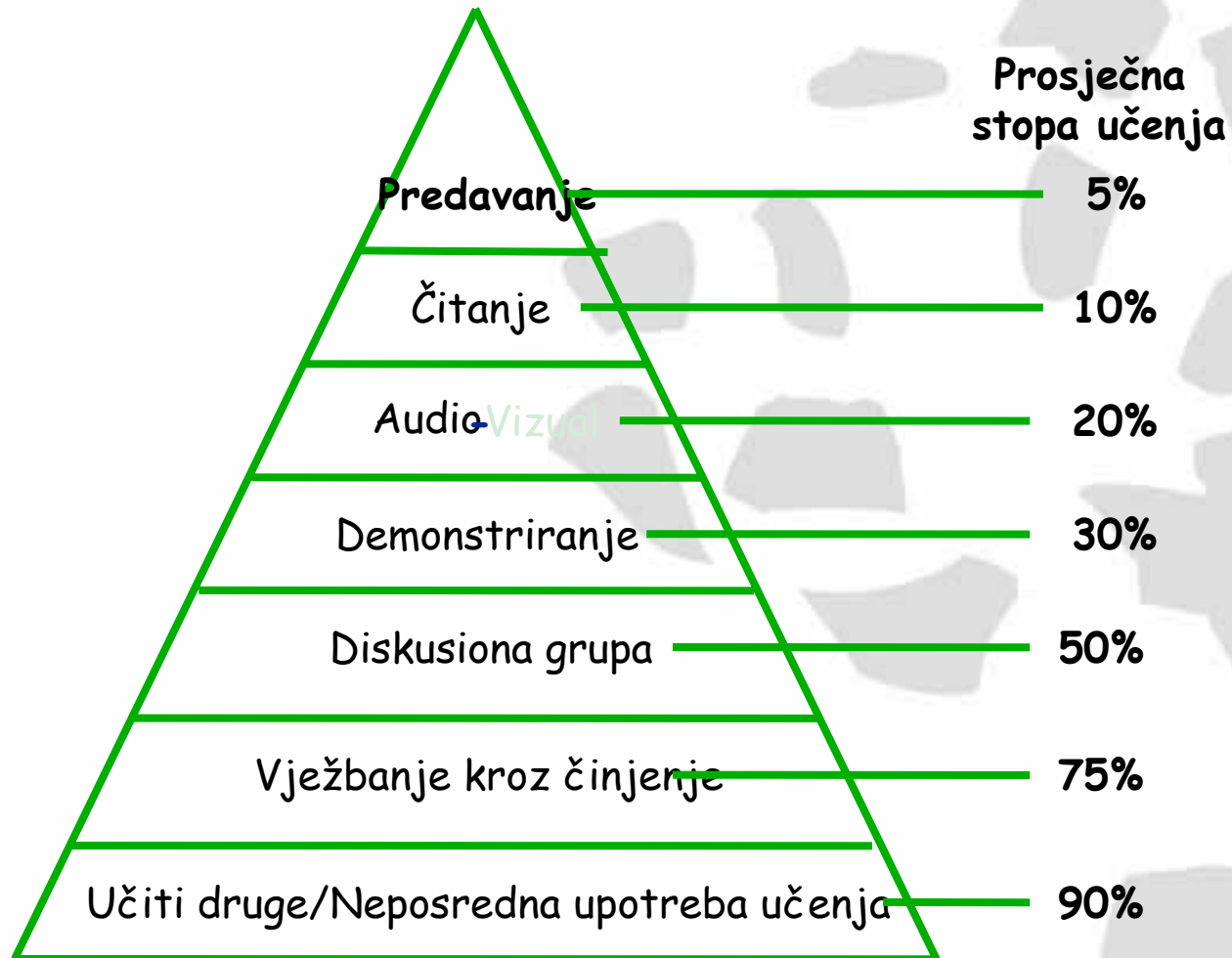

Najveće ograničenje

- Nastavnici
 - Discipline, bez vještina, bez holističkog pristupa, bez povezanosti s praksom
- Zakonska regulativa u visokom obrazovanju
 - Praktičari?
- Unutrašnja organizacija sveučilišta
 - Tradicionalna, neintegrirana, nepoduzetna

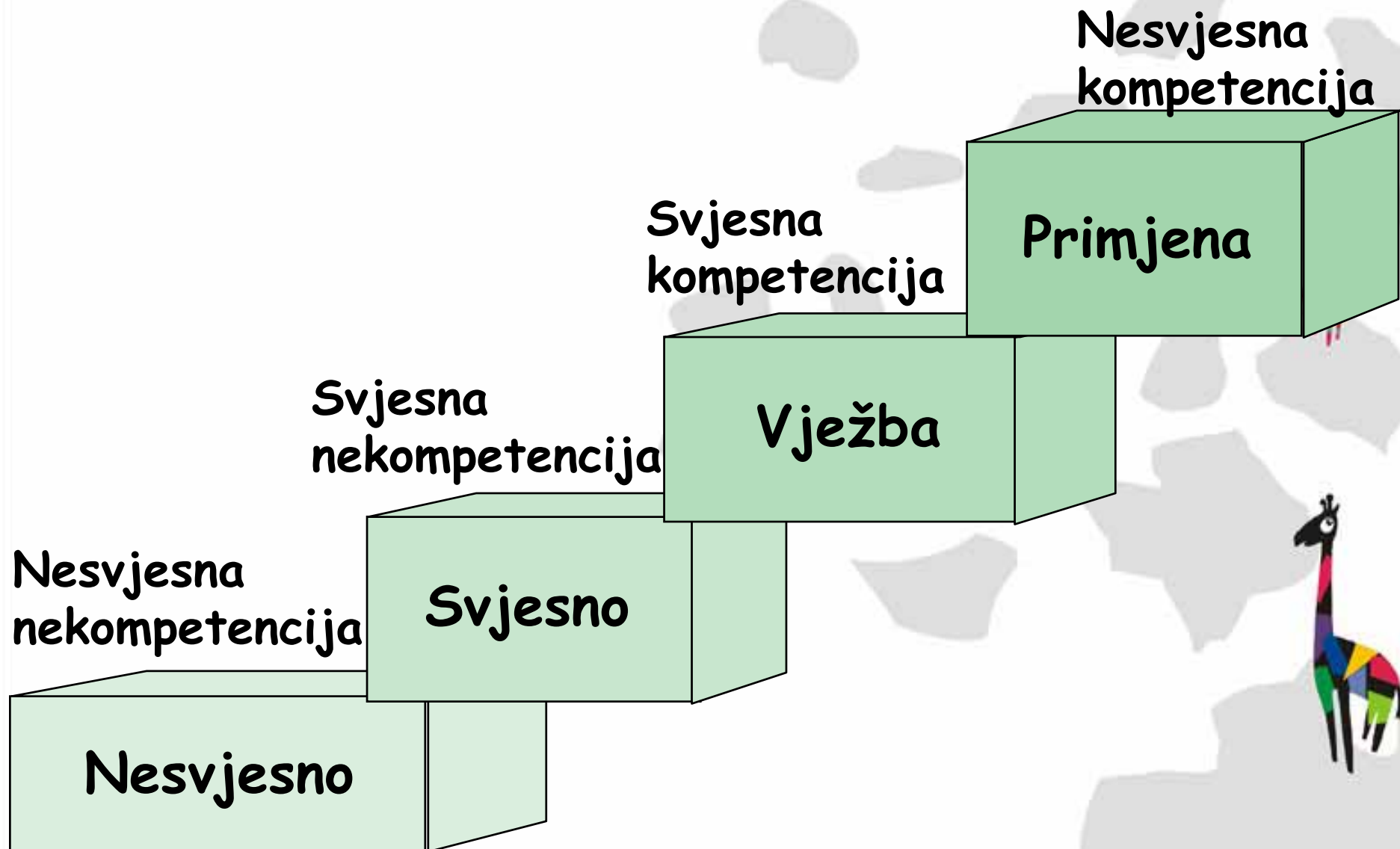

Piramida učenja

singer_CEPOR, 22.11.2007

Stilovi učenja

singer_CEPOR, 22.11.2007

Shadowing

Anecdotes/own experience

Cases

Drama/poetry

Audits/investigations

Critical incidents

Consulting/Counselling

Debates/Public Speaking

Quiz's

Negotiations

Networking exercises

Newspaper clippings

Visits

Log books

Interviews/Report writing

Lectures

Workshops

Brainstorming

Drawings

Games/Ice breakers

Projects/Doing things/Discover

Simulations/role play/hot seats

Presentations/teaching

Panels

Personal (ity) tests

IT/Video (interactive)

Guests (being interviewed)

Thematic Aperception Tests

CAN WE

DEVELOP THE

PEDAGOGICAL

TOOLS?

THE NCGE BASIS FOR EDUCATOR PROGRAMMES –

Allan Gibb

Entrepreneurial
Mindsets,
Values
and
Emotional responses

Entrepreneurial Behaviours
and Skills

Motivation to
Lifestyle/occupation

NCGE
OUTCOMES

Key Entrepreneurial
and Basic Business
Competencies

The Process of Creating
New Ventures and Growing
them

Designing Sustainable
Entrepreneurial
Organisations

Building Strong
Relationship
Networks

CEPOR, 22.1

Kontakt

Slavica Singer

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku

Gajev trg 7

HR-31000 Osijek, Hrvatska

Telefon: +385 31 224 444

Fax: +385 31 224 438

www.psp.efos.hr

e-mail: singer@efos.hr

Ili

CEPOR, Zagreb

Trg. J.F. Kennedy 7

HR-10000 Zagreb, Croatia

Telefon: +385 1 2305 363

www.cepor.zg

singer_CEPOR, 22.11.2007

